

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:
 Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek póstautelevánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 kr. árával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

H I R D E T É S E K

Négyhá-ábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr., többszöriért 5 kr. fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár.
A nyilttérben:
 minden négyhá-ábos garmond sor díja 15 kr.
 Velünk összekötöttben levő hirdető-irodák, elő-
 fizetőink, vagy a gyakori hirdetők tetemes új
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 31. sz.) küldendők.
 Kéziratok vissza nem adandók.
FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer.
 — vasárnap reggel. —

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba
 (Takarék- és Helyintézet épület) kérjük utasítani.
A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

A nemzet ünnepe.

Nincs piros betűkkel nyomtatva a kalendáriumban; a magyar nemzetnek márczius 15-ikén mégis ünnepe van. Negyvenhét esztendő pergett le azóta, hogy az alvó magyart az ébredés nem-tője az 1848-ik év márczius 15-ikére felkeltette. Negyvenhét év nagy idő, de azon nap emlékének kultusza máig sem szűnt meg. Csillagó szem volt az idők végtelen lánczán az 1848-ik év és ennek legfényesebb pontja márczius 15-ikének napja. Fénye elhatott a távoli multba, s mint a villamos reflektorok világa fénysugárt lövel a messze jövőbe is.

Egy nemzedék halt ki azóta, a korszakalkotó jelesek elmúltak, — tavaly temették el a legnagyobbakat, — de nevüket a feledés porával takarni nem engedi a történelem. Mert a mult idők nagy alakjainak, a híres emberek nagy tetteinek és a kornak emlékét, melyben ezen fényes tettek véghez vitettek, a hálás utókor kegyelettel szokta megőrizni.

Miként napos időn színét a kaméleon, úgy változtatja koronként képét, szokását, erkölceit az emberiség; de mig a nagy erények példája és az ősi büszkeség lelkesíteni fogja a magyart, addig a kultusz, mely a dicső mult ez emlékezetes napját nemzeti ünnepnek tartja, megváltozni soha sem fog.

Az öntudatra ébredt nemzet előtt akkor a lét és nem lét nagy kérdései lebegtek. Akarunk-e szabad Magyarország és önálló állam lenni, akarunk-e természetes és ősjogainkat a törvény védpajzsa alá helyeztetten, minden veszély és támadás ellen biztosítottaknak tudni? Ezek voltak a kérdések, melyekre a hazaszereteten összeforrott magyar nemzet megalkuvás nélkül igenlő választ kért és akart és a mely kérdésekre a kivivott igenlő feleletek szétszege képezi 1848. márczius 15-ike jelentőségének foglatját.

Azóta gondolkodhatunk szabadon, azóta szólhatunk aggodalom nélkül, azóta közölhetjük nézeteinket másokkal is a sajtó útján, akkor szakított a nemzet az előítéletekkel, melyek a vallás-különbséget élre állítva a felekezettek közt a jogélet terén is különbségeket teremtettek, azóta jogegyenlő polgára e hazának minden ember vallás, születés és nemzetiségre való tekintet nélkül, azóta alkothat a népakarat törvényt; mert márczius 15-ikén mondotta ki a nemzet: „akarjuk“ és adta meg rá a fejedelem a választ: „legyen.“

Ekkor lett elhívtve a mag, melyből a magyar szabadság fája kinőtt; a márcziusi szellő keltette ki, a nemzet szeretete, kitartása és lelkesedése növelte terebélyes fává. S jóllehet a még zsenge fácskát vihar tépdeste meg, hatalmas borzasztó vihar, mely letördelte vékony ágait, kitépni nem bírta azt, mert a gyökér mélyen fektűt: a nemzet szívében.

Márczius 15-ikén vert gyökeret a magyar szabadság fája, ekkor lett az ország valóban magyarrá és a magyar nemzetté. Ezen nap emlékét kitörlni magyar szívből nem lehet.

És az a fa, a mely márczius 15-ikén gyökerezett meg, újra nő szépen azóta, gondos kertésze a nemzet szeretete ápolja továbbra is. Minden kornak megvannak a maga feladatai, a negyvenes éveké volt az alapvető munka, a mi dolgunk a továbbfejlesztés. A nap alatt semmi sem tökéletes, de már maga az ez után való törekvés megközelítése a tökéletesnek. A haza boldogítása érdekében megtörtént a fő munka márczius 15-ikén, de nem még minden, mely a mi ténykedésünket fölöslegessé tenné. Kitartó munka és vállvetett törekvéssel tehetni csak igazán nagygyá, boldoggá és szabaddá a hazát. Forrjunk össze társadalmilag! „mert ha a porszemekből szikla alakul, a szélvész sem ingathatja.“ Ha erősek a tagok, erős az egész is. Épp azért ama törekvésünk is, mely

városunk érdekeinek előmozdítását célozza, közvetve használ a hazának. Az pedig csak a társas élet kultiválása által érhető el, hogy a közügyek iránt lelkesedjünk. Mert az egyén csak társaságban fejlődhetik igazán művelté, és mint a mágnes elveszti vonzerejét, ha sokáig vassal nem érintkezik; úgy a társas érintkezési pontok negligálása és az önmagával való megalégedés közönyössé tesz, a hol pedig közönyös emberek lagnak, ott nincs haladás semmi téren.

Onerőre támaszkodva is sokat lehet kivívni, hiszen ez az egész nemzet is önjerejéből vivta ki létét. Erős a nemzet, ha összetart, s a szertehuzás mindig ártalmára volt. És mikor márczius 15-ikének emlékét ünnepeljük, esküdünk fel az összetartás és egyetértés eszméire is és fogadjuk meg, hogy telhető erőnkkel hatni akarunk a haza érdekében.

Ünnepeljen a magyar nemzet mindig márczius 15-ikén és ezen nap emlékének kultusza legyen egyszersmind a béke olajága is, mely szimbolumként álljon a szeretetben összeforrott magyar nemzet s az alkotmányos fejedelem fölött. Éljen a haza, éljen a király!

Márczius 15. Léván.

Soha igazabb, soha őszintébb módon nem nyilvánul a nemzeti érzelem, a népakarat, — a szabadságért oly igazán lelkesedni tudó magyar embernek belső világa, belső énje soha igazabban, soha szebben nem nyilatkozik, mint akkor, midőn elesett hőseinek, véres halált halt vértanúinak emlékezetét ünnepli, mert ünnepli akkor egyuttal a nemzet háromszínű lobogójára irt nemes eszméknek diadalát.

Léva város polgársága megmutatta azt, hogy tudja méltányolni azokat az eszméket, melyeknek bimbait az 1848. év márczius 15-ike fakasztott ki életre. Léva város polgárainak nemes gondolkodás módja fényes világításban helyezi elénk azt a lángoló lel-

kesedést, melylyel évről-évre — el nem mulasztva csak egyetlen alkalmat is — megünnepli ezt a napot, melyet valóban piros betűkkel nemzeti ünnep gyanánt kellene bejegyezni a nemzet kalendáriumába.

Mert ez a nap korszakalkotó történelmünkben. Ennek a napnak dicsősége fényt vet késő századokra.

Ünnepi ruhát öltött magára e napon városunk. Regkonduktak a harangok, hirdetvén nemzeti önállóságunk ünnepe, a szabadság, egyenlőség és testvériség diadalát. A várhegyen már hajnalban durrogni kezdtek a mozsarak és az egész polgárság a felkelő aap első sugarát azzal az érzellemmel köszöntötte, melylyel a keresztény ember husvét első reggelét fogadja.

Szent az érzés, mely kebleinkben honol. Szent az ima, mely a borus felhőkön utat tör magának a Mindenható ragyogó trónjához. Szent az a föld, a melyre lépünk és szent az a nép, mely még mindig lelkesülni tud az igazságért.

Léva városa, bár kifelé igen gyakran más képet mutat, mindig a negyvennyolcas eszmék harciosa volt. Az idej ünnepe is fényes tanubizonyságot tett e mellett. A házakon, a középületeken, iskolákon és egyleteken háromszínű nemzeti zászlókat lobogtatott a szél.

Reggel isteni tiszteletre gyűlt össze a polgárság. Fél nyolczkor az izraelita imaházban volt az első isteni tisztelet, hol Liebermann rabbi megható szavakban escelette a nap jelentőségét s kért áldást feleséges királyunkra és a magyar hazára. Inaét a római katolikus templomba ment át a nép, hogy részt vegyen az ünnepeles szentmisén, melyen Báthy László plébános czelebrált fényes segédlettel. Az énekeket a leányiskola növendékei énekeltek, szép és összevágó harmoniával emelvén az ünnepeles feuségét. A szent mise végeztével a közönség a himnusz énekelte s ennek szívhöz szóló hangjai mellett távozott.

Ezután 9 órakor a református templomban gyülekezett a polgárság isteni tiszteletre. It a hazafias egyházi ének után Tolnay Dénes lelkész mondott szép könyör-

TÁRCSA

Kossuth Lajos halálának évfordulóján.

Egy éve annak, márczius 20-ikán, hogy a nagy hontalan, a legendaszerű alak turini magányában kiadta nagy lelkét, megáldva és megsiratva nemzetétől, jobblétre szenderült.

Halóporát az egész nemzet kikísérte a sirhoz. A siron tul él a nagy és dicső és a siron tul hű hozzá nemzete. Tiszta fényben tündöklük neve immár Magyarország egén, s lelke a magyarok szívében osztatlan dicsőséggel él és uralkodik.

Egy év mult el azóta, oh mily fájdalmas és szomorú évforduló!

Drága hamvai ott nyugosznak a keresepesi-uti temetőben, de a nagy szelleme ébren örködik felettünk, nehogy a reánk hagyott — a világ minden kincsei értékét ezerszerre felülmúló — örökséget örült együgyűségünkben elpazaroljuk.

Boruljunk le e napon szent sirja előtt, hullassuk rá könyeinket, buzgó imát rebejen ajkunk elvesztett szellemóriásunk lelki üdvéért.

Oh, hisz ő atyánk volt, legjobb atyánk, önzetlen odaadással munkálkodott boldogságunkon, szeretettel aggódott jövőnk felett, minden tette, gondolata, szíve dobbanása csak érettünk történt és így halhatatlan emlékét hiven megőrizve és ápolva, csak saját dicsőségünket emeljük.

Hejh, nem üzen már többé Kossuth

Lajos! De azért él még a Kossuth nóta, s nincs eső, latalom, mely kitépje, kitörölje szívéinkből. Oihatatlan lánggal ég bennünk Kossuth emléke iránti tisztelet, kegyelet és ragaszkodás.

És e napon miért ne sirnánk újból? Azt megtilthatják, hogy tenni merészeljünk azt megakadályozhatják, hogy beszéljünk de hogy érezzünk, zokogjunk, a zt meg nem tilthatja senki!

Zokogjatok, sirjatok honfiak! Kossuth Lajos halálának emlékére az arczotokról lepergő könyök hű tolmácsai a tiszta erkölcsű magyar nép igaz lelkében támadt és örök időkre bevésődött őszinte bánatnak a pótolhatlan veszteség felett.

És a fájdalom könyei, melylyel e nagy szellemnek adózunk soha méltóbbat nem illethetett.

Márczius 20-ika örökké gyásznapja marad a magyarnak. A nemzet történetébe e nap mindenkor, mint a legnagyobb veszteség lesz bejegyezve.

És e napon jusson eszünkbe ama magasztos tan, melyet Kossuth Lajos hirdetett, s ne akadjon e napon senki, ki e tanokat becsmérelni vagy kicsinyelni merészelné.

A világ megváltóját, ki a szeretet legszebb tanát hirdette, saját honfitársai gyalázták meg és árulták el idegen hatalomnak; de ő megbocsátott nekik: mert megsajnálta tudatlanságukat. Honfitársaid között is találkoznak — szerencsére csak alig egynehányan — kik meggyaláznai és elárulni sze-

retnének; de ez nekik sikerülni nem fog: mert a magyar nép ébren van és folyton virraszt szeplőtelen emléked felett!

Karcsfalvi.

A lévai honvédelem története.

— — — Exegi
 Aere perennius monumentum.
 (Folytatás)

Az adakozók nevei: Gráner Julianna 1 frt, Kubik Emilia 50 kr., Somogyi Anna 1 frt, Hlboki Anna 1 frt, Siros Istvánné 20 kr., Fabián Istvánné 1 frt, Bozóky Istvánné 50 kr., Horváth Lajosné 50 kr., Boreányi Gyözőné 50 kr., Szenosa Józsefné 50 kr., Bese Lajosné 50 kr., Kisik Józsefné 50 kr., Bozóki Kálmánné 50 kr. Kuresinka Györgyné 50 kr. Jarábek Györgyné 50 kr., 1 frt Tim Endréné 50 kr., Bártvay Jánosné 50 kr., Popellár Jánosné 50 kr., Hangyási Miklósné 20 kr., Baranyai Istvánné 50 kr., Friedmann Mária 1 frt, Weiss Regina 1 frt, Weiss Johanna 1 frt, Weiss Babet 1 frt, Engel Fáni 1 frt, Adler Regina 1 frt, Engel Róza 40 kr., Janson Vinczi 1 frt Frommer Francziska 50 kr., Gutman Amália 50 kr., Szilaveczy Julia 1 frt, Rácz Jánosné 1 frt, Kahman Albertin 1 frt, Nemetek Gyuláné 1 frt, Babusik Istvánné 1 frt, Stampay Teréz 1 frt, Breska Julianna 10 kr., Czirok Jánosné 1 frt, Hutnik Jánosné 1 frt, Matula Endréné 1 frt, Csernákné özv. 1 frt, Simovits Jánosné

50 kr., Valahi Györgyné 50 kr., Nagy Istvánné 50 kr., Foltin Jánosné 20 kr., Fehér Istvánné 30 kr., Bai Józsefné 40 kr., Lauter Mihályné 20 kr., Frass Sándor 50 kr., Turpinszky István 20 kr., Kis István 20 kr., Szirmay István 20 kr., Dékai Károly 30 kr., Fremmer György 20 kr., Soder József 40 kr., Stefanek István 50 kr., Gimesy András 20 kr., Amruska József 50 kr., Iványi Györgyné 10 kr., Kersik Jánosné 1 frt, Uhrik Andrásné 10 kr., Svarcz Ferenczné 10 kr., Stugel Józsefné 10 kr., Foltin Istvánné 20 kr., Cseh Józsefné 10 kr., Szüts Józsefné 10 kr., Weiss Beti 20 kr., N. N. 50 kr., Uhrik Józsefné 50 kr., N. N. 50 kr., N. N. Kováts Istvánné 10 kr., Hentz Lajosné 10 kr., Klabala Józsefné 40 kr., Márkly Julianna 1 frt, Akosi József 10 kr., Nikmon Józsefné 20 kr., Tulasay Józsefné 50 kr., Fekete Jánosné 50 kr., Kucs Istvánné 30 kr., Akosi Imréné 50 kr., Miklósi Ferenczné 10 kr., Vetsey Jánosné 50 kr., Kresko szül. Doba Mária 40 kr., Kresko Anna 10 kr., Budai M.é 30 kr., Czimmermann Zsófia 40 kr., Halász Teréz 50 kr. Kuczor Istvánné 50 kr., Birovszky József 1 frt, Tuka Józsefné 30 kr., Czimer Andorné 40 kr., Hengertner Lajosné 50 kr., Opecskáné 20 kr., Hlavács József 30 kr., Tóth József 20 kr., Brezik Ignác 20 kr., ifj. Szabó János 20 kr., Kattona Jánosné 10 kr., Miskalek Józsefné 10 kr., Knapp Imréné 20 kr., Biró János 20 kr., Uhlárik Antalné 40 kr., Mák Józsefné 10 kr., Rademetzky Ferenczné 10 kr., Major Pálné 10 kr., Zvrhokrill Jákob 60 kr., Novotny

gést a hazáért. Majd pedig szent Dávidnak az igazság zászlójáról mondott szavait vévén alapigéül igen szép beszédet mondott a szabadságról, az igazi értelemben vett szabadságról, mely egyenlővé teszi a hazafiakat rang, osztály és felekezet különbség nélkül. Ezután a képezdei énekhar énekelt egy hazafias éneket, mely után a távozó közönség az evangélikusok templomába sietett, hogy Bándy Endre lelkész imáját meghallgassa. Az egyházi szónoki tehetségeiről ismeretes lelkész imája utat talált a szívhez s lelkesedéssel, hazaszeretettel töltötte meg azt.

Délután fél hatkor kezdődött az ünnepély programjának második része. A városház téren a polgárság oly nagy számmal gyűlt össze, mint a melyet csak ritkán van alkalmuk látni. Ide gyülekeztek a különböző testületek, egyletek, az ifjuság zászlók alatt. A fáklyákat meggyújtva a képezdei énekhar éneke után a menet Sándor zenéje s a Kossuth-nóta hangja mellett hosszú sorban megindult a köztetetőben levő honvédszobor felé.

Itt a kath. legényegylet dalárdája énekelt. Ezután Janovics Károly rom. kath. segéd lelkész lépett az emelvényre meghatározott beszédben rajzolta a nagy múlt eseményeit; élénk színekkel festette a bennünket legközelebb érdeklő nagy-sallói diadalt, lelkesítően, buzdítván a hallgatóságot az igaz hazaszeretetre. Ezután Hlavács József szavalta el Ábrányi Emilnek a „honvédek sírja felett“ című hazafias költeményét messze csengő, érczes hangon; s a szépen kidomborított gondolatokat minden sorban nemes hévvel és lelkesülten tolmácsolta. Végül a dalárda énekelt, mely után a menet visszaindult a nagyszerűen kivilágított városba. A városház téren azután szétoszlott a közönség, hogy az Oroszlán vendéglő nagytermében tartandó társas vacsorára gyülekezzenek.

A társas vacsorán részt vett városunk számos polgára rang és osztálykülönbség nélkül. A résztvevők száma a százat felülhaladta.

A társas vacsorát az ünnepi program legkiemelkedőbb száma, Csebi Pogány Virgil kir. járásbíró felolvasása előzte meg, ki a negyvennyolczas időket megelőző korszakot, az abszolutizmus első nyomait megkapó színekkel rajzolta; majd áttért a szabadságharcot előkészítő eseményekre zajos helyeslés között bizonyította a magyar nemzet ifju erejét, a szabadság szellemétől megihletett szíveknek fogékonyságát a hazaszeretet és szabadság iránt. Az általános éljenzésekkel többször felbeszakított felolvasás valóban a szívekhez szólt s a hallgatóság nem is késett elismerését nyilvánítani a kellemes és meghatározó meglepetésért.

A vacsoránál az első fogás után Máriássy István, városunk polgármestere mondotta az első felkőszöntőt a koronás magyar királyra. Ezután Csekey Vilmos üritett poharát ékes beszéd kíséretében a

hazára. Majd dr. Novotny Imre, a rendező bizottság elnöke Kossuth Lajos emléket állította. Felkőszöntőt mondottak: Levaticus Gusztáv és Mácsai Lukács a negyvennyolczas honvédek; Dóka Károly a városi előjáróságra, Szemeredy Lajos Pogány Virgil kir. járásbíróra, dr. Novotny Imre Mácsai Lukács kir. tanácsos és öregebbik polgármestere; Mácsai Lukács a rendező bizottságra, Máriássy István Léva város polgárságára s Láng János tanár a rendezőség elnökére. Végül Kersék János mondott humoros felkőszöntőt a függetlenség diadalára.

A polgárság a legvidámabb hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

A lefolyt ünnepély bizonyossága városunk törhetlen ragaszkodásának a 48. eszmékhez, bizonyossága lángoló hazaszeretetének s a nagy múlt emléke iránt való kegyeletének.

Adja Isten, hogy a milyennek most mutatta magát, olyan maradjon az idők végéig!

—s.

Barsvármegye közigazgatási bizottságának ülése.

Barsvármegye közigazgatási bizottsága folyó hó 12-én tartotta ülését a főispán elnöklete alatt.

Az alispán jelentése szerint a vármegye pénztárába február hóban befolyt utadobban 3553 frt 25 kr., betegápolási pótdobban 834 frt 14 kr., katonabeszállásolási pótdobban 268 frt 47 kr.

A ragadós tudóbb újabb esete az ar-maróthi járás Kovácsi és Ebedeczközségben lett megállapítva, a hova Dóczifürész községből hurcoltatott be, a beteg marhák mindhárom községből levágattak, a fertőzéstől gyanus szarvasmarhák lebélyeztetettek és azoknak kisajátítása és a bécsi vesztegyására való elszállítása jelenleg folyamatban van.

Geletnek községben, valamint a lévai uradalom főbérnökségének hizlalóiban újabb megbetegedés esete elő nem fordult. Ugyanezen kór az oszlányi járásban megszüntnek tekinthető, a Nemes-Kosztolány községben e miatt alkalmazott zár feloldatott.

A megyei főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot kedvezőtlenebb volt a múlt havinál, az egész vármegye területén a légző szervek hurut lobbos bántalmait fordultak elő legnagyobb számban.

Február hónapban a vármegye területén 11 difteritis esetben alkalmaztatott a Behring-féle gyógyszerum, ezek közül gyógyult 9, meghalt 2.

Orvosrendőri hulla szemlék: február 7-én Töhöl községben Menyhért Mihály vályogvető cigány hulláján, a ki a határban megfagyva találtatott. — Február 6-án Geletneken Hubacs András hulláján, a ki favágás közben egy fatörzs alá jutott és a nyakcsigolyák, több borda betörése és belső elvérzés következtében rögtön meghalt. — Február 11-én Szklenón Markó Mária hulláján, a ki Vichnye és Szklenó közti erdőben egy hó fuvatagba jutott s ott megfagyott. — Február 23-án Mohiban Császárs János 26 éves hulláján, a ki felakasztotta magát. — Február 21-én Fekete-Kelecsényben Kossuth Mihály hulláján, akit agyonvertek.

Kossuth temetésére.

Megrendelt csodaként Magyarország földje, a népek Ezre, meg ezre nyomul a haza szíve felé.
Ifju lelkesedés ragadá el az ősz daliákat,
Megmozdult a halott is len a sír fenekén:
Kossuth, a hontalan agg, tért meg honi földbe pihenni,
Kossuth, a holt, gyújtá lázas örömeire honát.
Nem habozó szavazás igtatta nevét szíveinkbe,
Legfőbb törvénykönyv lett ma a honszeretet.
Nem gyászos temetés, a szabadság ünnepe utja,
Mely diadal szárnyán jött s koszoruk özönén.
Hol vegyem a színeket, népfőlség, festeni képed?
Omló könyveimen csillag a büszke öröm.
Templomot a hősnek, hogy erénye miként az örök tűz
Égjen a honti előtt zsarnoki éjteleken.
Profétát avatott fel az Ur, valahányszor a tévedt
Nép idegen bálvány-isteneket faragott,
Trójját Pallasnak szent képe, ez égi kezesség
Védte soká a achiv fegyverek árja elől:
Ugy ti jövő unokák, őrizzétek meg a szentelt
Mars-pajzsát, a magyar nemzeti öntudatot.
Kossuth szelleme mint prythanéum Vesta-tűzével
Lángoljon; ha a kéj lomha varázsa kísért.
Sírja a delphii jóda legyen, melyből a nagy isten
Megszólal, s a viszály átka lecsendesedik.
Néki a végtelen ég táru fel örök ragyogással:
Klió, sírja föléd tedd le szerény koszorum.
Temesvár, 1894. ápril 1-én.

Cserai József.

A vármegye területén 929. törvénytelen vagy dajkaságba adott gyermek volt nyilvántartásban.

A kir. pénzügyigazgató jelentése szerint február hóban befolyt egyenes adóban 68,992 frt 53 1/2, hadmentességi díjban 206 frt 35 kr.

Érdekes adatokat tartalmaz az italokról beterjesztett kimutatás, e szerint 1895. január hóban befizettetett, szeszadobban 24969 frt 77 1/2 söradó termelési 293 frt 92 kr., czukoradó termelési 5 frt 39 kr., husfogasztási adó 804 frt 95 kr., czukorfogasztási 1203 frt 28 kr., borital adó 1344 frt 58 1/2 kr., söritaladó 2155 frt 51 kr., szeszitalmérés adó 11950 frt 77 1/2 kr., italméresi illeték 2634 frt 41 kr.. A dohány eladás jövedelméből befolyt január hóban az aranyos-maróthi adóhivatalnál 2985 frt 68 kr., körmöczi adóhivatalnál 3522 frt 20 kr., a lévai adóhivatalnál 19573 frt 30 1/2 kr. r. t.

Budapest, 1895. márczius 15-én.

— Márczius 15. — Az appropriáció. — Az országgyűlés. — Gyászünnepe Kossuth Lajos emlékére. — Öngyilkos betörő. — Az operai vásár. —

Lobogó diszben a paloták. Tüntet a főváros a hazafiságával. Egymást érik a hazafias ünnepélyek. Egyesíti a pártokat a nagy nap emléke. Az egyetemi polgárság méltó a márcziusi ifjusághoz. Minden évben páratlan fényes ünnepeli meg e napot; minden évben leteszi a kegyelet adóját a hazaszeretet oltárára s tanítják a kicsinyek a nagyokat a függetlenség és szabadság megbecsülésére. Az egyetemi polgárság ma 1848. márczius 15-ének emlékére fényes ünnepélyt rendezett. Az egyetem téren volt az első ünnepély, hol szónokoltak, hazafias dalokat énekelték, majd Petőfinék, a szabadságharc lángszavú dalnokának szobrát koszorúzták meg. Mindezeket délelőtt egy a vigadóban tartott matiné előzte meg, melynek műsorát természetesen a nagy napok eseményeivel töltötték meg.

Rabok többé nem leszünk. Hangzik az ifjuság ajakáról, mint egy oly hangnak megszászorozott visszhangja, melyet a szabadság katonái kiáltottak bőszen a csaták zivatrába. A nagy napok tanuit egymásután dönti ki az idők fejtsése, a halál. Napról napra kevesbednek a szabadság katonái, de látva a lelkesedő s ünneplő ifjuságot, erős a meggyőződésünk, hogy az igazság bajnokai nem csak nem fogynak meg soha, de szaporodni fognak.

Az országgyűlésen sem akartak a szónokok kifogni. Az appropriáció mindig kedves témája marad a háznak. Ez a tárgy az, hogy a mikor ehez szólnak a képviselők, mindig másról beszélnek. Ez a tárgy az, melynél soha sem hallani az elnöknek hangját, hogy „tessék a tárgynál maradni.“

Polónyi Gézát ismét hallottuk a vitában többféle reformot sürgetni. Hosszu hallgatás után hétfőn Tisza Kálmán is felszólt s felszólalásának igen érdekes háttere van, a mennyiben a fuzió szükségességét hangoztatta. És ezt épen azon az alapon óhajtaná, a miként ő 1875-ben keresztlívte. A pártok ne közjogi alapon egyesüljenek, hanem csupán akként, hogy a kik a liberalizmusnak hívei, lépjenek egy táborba. De az ellenzék nem értett egyet a volt miniszterelnökkel. Egymásután keltek fel a nevesebb szónokok, Horánszky, Ugron, hogy válaszoljanak Tisza Kálmánnak. S az ellenzék zajos tetszés nyilvánítás mellett utasították vissza a vén generális fuzionális kísérleteit.

Az appropriáció feleit való szavazást a vita bezárása után nyomban megejtették s a többség a javaslatot elfogadta. Ezután az országgyűlés egy pár helyi érdekű vasut engedélyezéséről szóló törvényjavaslatot tárgyalta, melyeket minden vita nélkül elfogadott. Szerdán az ülést hétfőre halasztották, hogy a közbeneső pár nap alatt a főrendiház is elfogadhassa a már elfogadott javaslatokat.

A hazaszeretetek s a nagy férfiak iránti kegyeletének újabb tanujelét óhajta adni a főváros, midőn mozgalmat indított, hogy Kossuth Lajos halálának évfordulóján gyászünnepe rendeztessék. Az ünnep rendezésében a főváros polgárságán kívül részt vesznek a függetlenségi párti képviselők is. Az ünnepély napján nagy gyászmenetet rendeznek a temetőbe fáklyákkal és zenével. A sírnál alkalmi beszédeket mondanak s a különböző egyesületek leteszik koszorúikat a sírra. Minthogy köznap az iparos és munkásvilág különösen el van foglalva, azért az ünnepély napját márczius 24-ére vagyis vasárnapra tűzték ki, hogy így a részvételen senki gátolva ne legyen. Az egyetemi ifjuság azonban már huszadikán rendez egy nagyobb szabású gyászünnepelet a vigadó nagy termében.

A nemzetközi betörőkkel jó fogást csinált a rendőrség. Irigyelték is tőlük a dicsőséget a külföldi kollegák. Nemsokára a nemzetköziek után egy valóságos telivér hazai betörő bandát fogott el. Ennek egyik tagja, egy Stern Vilmos nevű, husz évig raboskodott betörő került el napokban borzasztó módon az igazságszolgáltatás sujtoló kezét. Mikor ugyanis a börtönből a vizsgáló bírónak a harmadik emeleten levő szobájába akarta az őt kisérni, a harmadik emeletről a lépcsőházban leugrott a kövezetre, hol széttrécscent agyvelővel holtan terült el. Az öngyilkos az újabban elkövetett betörések majdnem mindegyikében részt vett.

Különben pedig az egész nemzetisége híres betörőként szerepel a rendőrség fekete könyvében.

Az inségesek javára az operaházban rendezendő vásárra a rendező hölgyek messze menő előkészületeket tesznek. A vásárcsarnok a szinpadon lesz s itt fogják árusítani az előkelő hölgyek a főváros kereskedői által ajándékozott tárgyakat s Hevesinek ez alkalomra szerkesztett lapját a „Vigaszt.“

S bizonyára vizsgálatat fognak hozni a nyomorban szűkölködő inségesek számára.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

— Városi közgyűlés. Léva város képviselőtestülete folyó hó 14-én rendkívüli közgyűlést tartott, mely alkalommal a polgármester bejelentette, hogy a honvédség ügyében kiküldött bizottságot a miniszter kegyesen fogadta s ígéretet tett, hogy a honvédség továbbra is itt fogja hagyni, ha a létszám emelésével szükségessé váló férőhelyeket felépíti és a régi épületen a szükséges javításokat megejteti. Az erre vonatkozó tárgyalások megejtésére egy szakbizottság lesz kiküldve, mely annak idején tárgyalni fog a város küldöttivel. A tanács javaslata erre vonatkozólag oda konkludált, hogy mondja ki a képviselőtestület, hogy a város hajlandó az új férőhelyek felépítésére nemcsak az esetleg nyerendő bértöbblet erejéig, de még az 1897. évben felszabaduló lakbér és lóter jövedelme erejéig, kvázi saját pénztára terhére is. Belcsák László képviselő testületi tag ezt a határozatot időelőttinek mondotta s annak elvetését javasolta. A közgyűlés azonban egy szótöbbséggel elfogadta, mely mindenesetre igen szépen illusztrálja a közgyűlés hangulatát. Ezután bizottságot választott a helyszíni szemle megejtésére, az előmunkálatok elkészítésére a polgármester elnöklete alatt jelentős tétel kötelezettsége mellett. — Ezután bejelentette a polgármester, hogy a városban átmenő állami út átvétele ügyében a város felvételeit a közigazgatási bizottság magáévá tette. Bemutatja a miniszternek a közigazgatási bizottsághoz ez ügyben hozott leiratát, melyre a tanács javaslatának elfogadása mellett egy oly felirat felterjesztése határozottat el, melyben a város kéri, hogy a tévedésből 372 méterrel hosszabbnak kitüntetett utszakasz helyesbitessék. A vámról nézve kijelenti a város, hogy vámsorompót nem kíván s az áruk a vasuton a fel és leadás alkalmával vámoltassanak meg. Kéri, hogy a mostani burkolatból felszaggatott kövek a koczkakő alapozására engedtesse nek az a városnak. Kijelenti, hogy a hidak fenntartását elvállalja, a mennyiben azok gondozása a mostani költségnél többé nem kerül. Kérte továbbá, hogy a leiratban a város által felveendő s 48,000 frtnak kitüntetett kölcsön 54,000 frtra igazítottassék, mert a város ennyit szándékozik felvenni. — Végül a közgyűlés egy felekezet nélküli menház létesítését határozta el s az épület helyéül első sorban a régi vágóhid telkét jelölte ki, mely egészséges fekvésénél fogva erre kiválóan alkalmas.

— Kossuth gyászünnepe. Kossuth Lajos halálának évfordulója alkalmából folyó hó 20-án az evangélikus templomban ünnepélyes gyászisteni tisztelet fog tartatni. A nagy halott emléke kegyeletre hi fel bennünket s bizonyára nem is fogunk késmi tömeges megjelenésünkkel kegyeletünknél külsőleg is kifejezést adni, mert Kossuth Lajos neve maga a hazaszeretet.

— Közgyűlés. A lévai takarékos és hitelintézet részvényesei folyó évi hó 12-én tartották rendes évi közgyűlést. Az igazgatóság által beterjesztett mérleget elfogadták s neki a felmentvényt megadták. Nem különben egyhangulag hozzájárult a közgyűlés az alapszabályoknak az igazgatóság által javasolt módosításához. A megüresedett két igazgatósági tag helyére titkos szavazás útján Leidenfrost László és Boleman József részvényeseket választották meg.

— A körmöczbányai magyar egyesület szabadságharcunk hajnalának évfordulóját márczius 15-ét igen sikerült szavaló és zenélő estélylyel ünnepelte meg. A városi iskolák disztermében folyó 15-én este félnyolczkor megtartott estélyen Körmöczbánya majdnem egész intelligenciája részt vett s a hazafias számokból álló műsort és a szereplőket lelkes tetszésnyilvánításokkal fogadta. Körmöczbánya a magyar egyesület valóságos kulturmissziót teljesít s így a hazafias téren való sikeres működését a legnagyobb örömmel üdvözölhetjük.

— A lévai iparos olvasókör, mint értesülünk, tekintettel a bőjti napok vallási jellegére a folyó hó 24-ére tervezett felolvasó estélyt húsvét hétfőjére halasztotta, a mikor is a szűkebb körből kilépett egy nagyobb szabású estélylyel óhajta városunk társas életét felrészíteni.

— A lévai jótékony nőegylet által f. hó 21-én 30. napján rendezendő műkedvelői színi előadások iránt széles körben a legnagyobb érdeklődés mutatkozik. S Tháliának e fiatal papjai és papnői valóban megérdemlik az érdeklődést, mert alapos meggyőződésünk, hogy közönségünk két igazán élvezetes estélyben fog részesülni. A csinos kiállítás meghívókat a napokban küldötték szét. Mint mult számunkban is említettük az első előadás alkalmával vagyis márczius 21-én színpadra kerül Murger egy felvo-

násos vigjátéka „A nyolczadik pont”, melyet Walzel és Szerdahelyi magyarosítottak. Ezt követi Almási Tihamér magyaros humoros vigjátéka: „A miniszterelnök bálja.” A második előadás folyó hó 30-án leendő, mely alkalommal Buckstove „Csiszolatlan gyémánt”-ját adják. Az angol nemzet flegmájával és megkapó helyzetek egész csoportjával ékeskedő vigjáték után Nedeczky Vincze fog egy monológot előadni, melyet Berczik Árpád szalon vigjátéka „A bálkirály nő” követ. Az előadás mindig fél nyolczkor kezdődik. Tekintve a jótékony célt, melyre az előadások rendeztetnek, a növegyet a felülízetéseket is köszönettel fogadják.

— **A tanítóképző intézet ifjúsága** önképzőköri diszgyűléssel ünnepelte meg márczius 15-ikét. A tárgysorozat következő volt: 1. Hymnus. Intézeti énekar. 2. Talpra Magyar. Szavaltá Rovny IV. éves növ. 3. Ünnepi beszéd. Hlavacsek M. IV. éves növ. 4. Márczius 15-ike. Inczédi L. Szavaltá Hribik A. III. éves növ. 5. Ima. Pazar Károlytól. Intézeti énekar. 6. Ledölt szobor. Petőfi S. Szavaltá Venis I. III. éves növ. 7. Szózat. Intézeti énekar. Az ünnepély a tanári testület és számos vendég jelenlétében folyt le.

— **Hontvármegye és a 25. §.** Hevesvármegye még a múlt évben az ország összes vármegyéihez átiratolt intézett, melyben felhívja a törvényhatóságokat, hogy a véderő törvény 25. §-ának hatályaon kívül helyezése iránt, az országgyűléshez feliratot intézzenek. A múlt napokban Heves vármegyének ezt az átiratát tárgyalta Hontvármegye rendkívüli közgyűlésében, melynek az az eredménye lett, hogy napi rendre tértek felte. Hontvármegyének ez a határozata az egész országban nagy feltűnést keltett annál is inkább, mert a napokban az osztrák egyetemek polgársága is kérvényt intézett a birodalmi gyűléshez a 25-ik §. törlése iránt. Egyébként Hontvármegye hazafias érzelűete ismeretes.

— **Gyászbesz.** Dr. Szombathy Ignác, nyug. kir. tanárt és megyei levéltárnokot súlyos csapás érte. Neje, szül. Onczay Etelka asszony, e hó 12-én életének 49 ik és boldog házasságának 7-ik évében elhunyt. A megboldogult hült tetemeit, Ar. Maróthon folyó hó 12-én kísérték a város általános részvétel mellett örök nyugalomra.

— **Eljegyzés.** Pollak Adél kisasszonyt, Pollak Vilmos helybeli fakereskedő leányát eljegyezte Ney Armin fiatal kereskedő Kolozsvárról.

— **A lévai uradalomban** 1894. február 1-sőtől 1895. január végeig lövetett következő vad: 1 darab szarvas, 73 darab őz, 51 darab őzsuta, 28 darab vaddisznó, 2485 darab nyul, 263 darab fácán, 203 darab fogoly, 15 darab fűrj, 34 darab erdei szalonka, 22 darab vadruca, 135 darab róka, 2 darab nyest, 3 darab görény, 2 darab vadmacska, 2 darab borz, 44 darab házimacska, 78 darab kutya, 42 darab menyét, 1 darab sas, 45 darab sólyom, 2 darab kánya, 124 darab bagoly, 54 darab vércse, 355 darab varjú és szarka, összesen 4063 darab.

— **A kerületi tornaversenyek.** A közoktatási miniszter, mint értesülünk, elrendelte, hogy a kerületi tornaversenyek az idén Győrben, Besztercebányán, Debreczenben és Nagyváradon legyenek. A versenyek idejét május végére tervezik, a napokat azonban később fogják meghatározni. A győri versenyben résztvesznek a győri, pozsonyi és székesfehérvári; a besztercebányai a besztercebányai, budapest-fővárosi és budapest-vidéki, a debreczeni, kaszai és szegedi; a nagyváradiban a nagyvárad, kolozsvári és nagyzebeni tankerületek.

— **Gazdasági egyesületek ezredéves kiállítására.** Az ezredéves kiállításnak terve vett elhalasztása folytán a gazdasági egyesületek kiállítási ügye is hónapok óta stagnált. Most hogy az ezredéves kiállítás megtartásához több kétség nem fűződik, a gazdasági egyesületek kiállításának végrehajtó bizottsága is hozzáállott a munkához és Budapesten a Köztelken folyó évi február hó 27-én tartott ülésén a kiállítási előkészítő munkálatokat teljes eréllyel megindította. A kiállításra eddig 49 gazdasági egyesület jelentkezett, ezek közül 45 anyagilag is bozza járul a rendezési költségek fedezéséhez. A felajánlott hozzájárulási összeg eddig 14,125 forint, mely összeg a program lényegesebb pontjainak megvalósítását már is lehetővé teszi. — A kiállítás tervezete a következő főbb pontokat öleli fel: 1. Meg fog iratni az egyesületi élet monografiája oly módon, hogy az működési területe általános gazdasági viszonyainak is jellemzete ismertetését nyújtsa. 1. Bemutatnak a gazdasági egyesületek működésének befolyását a ló- és szarvasmarha tenyésztésre előtűntető grafikus térkép, lehetőleg ugyanez a tájrajták eloszlására nézve, 3. Bemutatnak az egyes vidékére kiváló és jellemzete kultur növényei a talajjal együtt, melyben azok teremnek. 4. A tipikus ló- és szarvasmarha tájfajtákról modellek készíttetnek. 5. Ilyen modellek készíttetnek az egyesület működésének hatása alatt létesült, vagy kezében levő intézményekről és a gazdasági életre jellemző objektumokról. 6. Kiállítatnak a különböző vidékek tipikus földmívelő eszközei, fénykép gyűjteménnyel együtt, melyek ezen eszközökkel való bánásmódot mutatják be. 7. Kiállítatnak a mezőgazda-

sági háziipar nyesterterményei, eszközei s kész cikkekjei. A program rövid idő alatt az összes gazdasági egyesületeknek meg fog küldetni. A program teljes egybeállítására céljából a bizottság az összes gazdasági egyesületek titkárait folyó évi április hó 7-én hívja össze. Az országos magyar gazdasági egyesület köztelki helyiségében kiállítási irodát nyit, mely az adminisztrációs teendőket ellátja.

— **Kinevezés.** — A magy. kir. igazságügyi miniszterium Popellár Ambrust, városunk szülöttét, az aszódiki kir. javító-intézet titkárát a székesfehérvári kir. javító-intézet-hez gondnokká nevezte ki.

— **Selmeczi nyaralók.** Selmeczbánya városa vidékének festői szépségét saját javára kihasználó elhatározta, hogy az idegen forgalom emelése céljából pompás szállót, kényelmes villákat épít a hegyekben, hogy a nyaraló közönség mindinkább megszokja Selmeczbánya városát. A terv költségeinek fedezésére részvénytársulatot alakít tiz forintos részvényekkel. Ugy Selmeczbányán, mint a vidéken meleg érdeklődés nyilvánul e mozgalom iránt.

— **Léván február hónapban meghaltak.** Szeiczai Margit, élt 10 hónapot, Boldis Erzsébet, élt 1 évet és 6 hónapot, Szabó Erzsébet, élt 6 évet, Haulik Teréz, élt 4 hónapot, özvegy Kmety Lőrinczné, szül. Munkovics Katalin, élt 82 évet, Lámer László, élt 8 hónapot, Spalovszki Venczel, élt 78 évet, özvegy Benes Józsefné, szül. Banzki Ilona, élt 53 évet, Molnár János, élt 52 évet, Liska János, élt 9 évet, öz. Mosonyi István, szül. Balázs Erzsébet, élt 84 évet, Hadasi János, élt 63 évet, Haulik Lajos, élt 51 évet, Körtvélyfi István, élt 41 évet, Pollák Janka, élt 3 évet, Uhrin Sándor, élt 43 évet, Kovács János, élt 32 évet, öz. Fekecs Jánosné, szül. Sebestyén Erzsébet, élt 60 évet, Mihalovics László, élt 6 hónapot.

— **Középiskolai tornatanitók ifjúsági játéktanfolyama.** Dr. Vlasic Gyula vallás-és közoktatásügyi miniszter az ifjúsági játékoknak a középiskolákban való nagyobb meghonosítása céljából a tornatanitók számára játéktanfolyam megtartását rendelte el. A tanfolyam június közepén hat napon át a fővárosban fog megtartatni s részt vehetnek benne a már alkalmazásban levő tornatanitók.

— **Linoleum-padló-zománc.** Eisenstädter Testvérek cég hirdetésére, melyet mai számunkhoz mellékelünk, felhívjuk olvasóink figyelmét.

Tanügy.

Abból az okból, hogy a középiskolákban a tanév elején a beiratkozások alkalmával előforduló nehézségeknek, különösen pedig a nagy mérvű túdulásoknak eleje vétessek, vall. és közok. m. kir. Minister ur ő nagyméltóságú 1895. évi febr. hó 17-én 50657/1894. sz. a. elrendelte, hogy a középiskolák valamennyi osztályába a beiratások már a lefolyt tanév végén is és pedig június hó 30-ától július 5-ig bezárólag eszközöltesenek. Magától értetődik, hogy amennyiben a felveendő szám be nem telik, szeptemberben is tartandó beírás. — E célból a következő eljárás lesz szem előtt tartandó:

1. A tanév végén beirt tanulók szintén az igazgatónál hagyják iskolai bizonyítványukat s megkapják a rendes beiratkozási igazolványt.

2. A felvételi díjak e tanulóktól is azonnal beszedendők. Ha a tanév végén felvett tanulók a jövő tanév elején szeptember hó 4-ig bezárólag az osztályfőnöknel személyesen nem jelentkezőnek, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett felvételi díjat is elvesztik.

3. Levélben vagy írásban való jelentkezésnek helye nincs, mert a rendtartás értelmében a beiratkozásnak személyesen kell megtörténnie a szülők vagy gyámok kíséretében.

Az eljárás nem tekinthető ideiglenes előjegyzésnek, hanem valóságos felvételnak, tehát beírásnak.

Léván, 1895. márcz. 14.

Dr. Tóth György

főgymn. igazgató.

KÖZGAZDASÁG.

Hol biztosítsunk?

Mult év tavaszán megalakult az „Országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet” s utazói bejárják az országot közsegről-közsegre, útik a nagy dobot, fogdossák a biztosító feleket s gyakran a tisztesség rovására elkövetnek mindent, mi érdekükben állónak mutatkozik. Miután megyékben is iparkodik tért hódítani az Országos kölcsönös szövetkezet s mozgó ügynökei a közönséget zaklatják, időszerűnek látszik e kérdéshez részünkről is kellő tárgyilagossággal hozzá szólni.

A szövetkezeti eszmének általánosságban hívei vagyunk. A ház, a földtulajdonos évi jövedelme oly sok oldalról, oly nagy számban van igénybe véve, a gazdálatszi viszonyok annyira rosszak, hogy kellő megtakarításokat gazdaságunkba, háztartásunkba bevezetnünk kötelességünk. Csakhogy minden téren di-

vattá vált a szövetkezés. Néhány nagy név, néhány hangzatos frázis és kész a szövetkezet, sablonos minta szerint, kellő szakismeret nélkül.

Ha a kölcsönös szövetkezet vezérferfiak vették volna azt a csekély fáradságot, hogy a „Közgazdasági és statisztikai évkönyv” idevágó adatait elolvasták volna, üzletüket bizonyára nem fél vagy annál is alacsonyabb díjakkal kezdték volna meg, mert idézett évkönyv hiteles adatai szerint a konszolidált, erős pénzüzetek 1886-90. években a tüzbiztosítási üzleten átlag 286,000 frtot, 1891-ben 1.259,000 frtot vesztettek, pedig a nyereszkezőknek hirdett részvénytársaságok díjai 50% kal magasabbak, következképp a kölcsönös szövetkezet vesztegének, a számok kérélhetetlen logikája szerint legalább kétszer akkorának kell lennie, mint a nyereszkező részvénytársulatok vesztegének.

Szaktekintély gyanánt idézzük országos jelesünk Weninger Vincze véleményét, ki így nyilatkozik: „kölcsönösségre fektett társaságoknál is a szorosan szükséges díjknál tényleg nagyobb díjt kell kiszabni és pedig azért, hogy rendkívüli esetekben legyen miből pótolni a szokottnál nagyobb kárösszeget, miután az utánfizetések, ha ilyenre szorul a társaság, igen bajosan szedhetők be, ezer és ezer adóssal állván szemközt a társaság. Továbbá tagadhatatlan, hogy a kezelés és felügyelet mindig jobb, erélyesebb és tartósabb, hol bizonyos és érezhető érdekek van kérdésben. E mellett a megindítás költségeiért való kezesége a kölcsönösen biztosítottaknak is oly valami, a mi a biztosított nyugalmát és biztonságát nem fokozza. A ki részvénytársaságnál biztosít, tudja, hogy a társaság kisebb vagy nagyobb kára nem érinti őt és hogy semmi esetben utánfizetést nem kell teljesítenie és azért szivesebben fizet valamivel magasabb díjt.

Mint szövetkezetszerű biztosítást, melynek azonban reális alapja van — felemlítjük az esztergom-egyházmegei biztosítást, mely évekkal ezelőtt a templomok, plebániák, iskolák biztosítását ily alapon kezdte meg, csak hogy nem lesz állított fél — hanem tetemesen felemelt átlagos díjakkal, a mi szembeeszkő különbség. A részvénytársaságok ugyanis kiserép, ércz, szóval szilárd tetőzet értékének 100 frtja után a díj 15-20 kr., zszindely tetőzet 100 frtja után 50-60 kr. között váltakozik, az egyházmegei biztosítást kezelő esztergomi főkáptalan pedig kimondotta, hogy tekintet nélkül a tető szilárságára az érték 100 frtja után 1 frt 50 kr. a díj s azt fokozatosan csak akkor szállította le a ma is érvényes átlagos 50 kr-ra, a mikor kellő alaptökével rendelkezett s kizártnak látszott lehetősége annak hogy rendkívüli tüzesetek az alapot fel-emészessék.

Meg kell itt azonban kettőt jegyeznünk, először, hogy épen a templomok, plebániák, iskolák a legjobb kockázatok, mert lehetőleg separálva vannak már a tüzveszélyes épületektől, mert befedési anyaguk solid, tehát nem tüzveszélyes, s végül védelem tekintetében első helyen állanak, mert a nép első sorban egyházi épületeit iparkodik megoltalmazni, másodsorban a főkáptalan csakis ezen legjobb kockázatokot fogadja el biztosításra s a mellék- és gazdasági épületeket, melyek nagyobbára szalmával vannak fedve a biztosításból kizárja, úgy hogy ezek tényleg ma is a részvénytársaságoknál vannak biztosítva. Hogy ezen 50 kros átlagos díj még most is magas, bizonyítja azon tény, hogy vannak plebánosok, kik cseréppel, lemezzel fedett templomaikat, tornyaikat, mert kötelezve vannak, a káptalannál biztosítják az érték bizonyos hanyadát 40 kr-ával, a többletet pedig az egyes részvénytársaságoknál 15 kr-ával.

Fentiekből világosan következik, hogy a kölcsönös szövetkezetnél a pótdíjak befizetésének kérélhetetlenül be kell következnie s a biztosított fél fizet majd fél díjak helyett egész díjakat s biztosítva lesz egy bizonytalan egzisztenciájú szövetkezetnél reális alapokon nyugvó részvénytársulat helyett.

Ez alapon utasította el a baranyamegyei gazdasági egylet közgyűlése az országos kölcsönös szövetkezetet, midőn határozatilag kimondja, hogy „az ujonnan alakult magyar kölcsönös biztosító szövetkezet ajánlatát nem fogadják el, sőt mi több, óvni fogja a megbizhatatlan társulattól a tagokat.

De hisz az országos kölcsönös 200,000 frt alaptökével rendelkezik s ez kezdetnek elég tekintélyes összeg, hogy lehet tehát a szövetkezetet gyenge alapon nyugvónak tekinteni? Igaz, csak hogy ezen 200,000 frtnyi alap természetéről egyáltalában nincs tudomásunk. Tényleg be van az fizetve? Ki tette le? Mi az eredete? Gyűmölösözik-e az, vagy kamatot kell utána fizetni? Ez alaptól fedezik e a tetemes összegre rugó szervezési, szerzési és reklam költségeket? Mind oly lényeges kérdések, mikre nem találunk választ sem az alapszabályokban, sem a reklam nyomtatványokban, pedig beláthatnák a mérvadó körök, hogy feleiket szükséges, sőt kötelességszerű dolog lenne ez irányban kellőképpen megnyugtanni.

Nagyon természetesnek találjuk annál fogva, hogy az országos magyar gazdasági egyesület szakosztálya a kölcsönös szövetkezet ajánlatára a következő választ adta. Az országos kölcsönös biztosító szövetkezetnek az o. m. g. e.-hez intézett azon kérelmét, hogy a szövetkezetet erkölcsi támo-

gatásban részesítse, bár a maga részéről örömmel üdvözöl minden a szövetkezés terén mutatkozó kezdeményezést, s a nevezett szövetkezetet vezető személye iránt teljes tisztelettel és bizalommal is viseltetik, teljesíthetőnek nem találta, mert mint erkölcsi testület a maga részéről csakis oly intézmény ajánlásába mehet bele, a mely közvetlen kezdeményezésre keletkezett s vagy a saját felügyelete vagy állami felügyelet alatt áll.

Az ország első gazdasági egyletének ezen határozatával párhuzamban meg kell emlékeznünk az ország első megyéjének, Pestvármegyének főjegyzője által kiadott körendeletéről, melyet a megye főbíráihoz intézett s melyben a főjegyző ezeket mondja: „már maga az, hogy a nevezett szövetkezet ügynökei a népet erkölcsében és tisztességében rontják azzal, hogy elhitetik velük, hogy aláírásukat semmisnek nyilváníthatják, a közmorál és tisztesség szempontjából alapos kifogás alá esik.

Szó szerint idézzük még a szolnokmegei árvászekelő ide vágó rendeletét, mely szerint: „Tudomására jött ezen árvászekének, hogy az 1894. év folyamán egyes községek előljárói az árvák és gondnokoltak tulajdonait képező épületeket tüzékar ellen az országos kölcsönös biztosító szövetkezetnél biztosították. Tekintettel tehát arra, hogy a kölcsönös biztosító szövetkezetek a kölcsönösség elvén alapulván, a legcsekélyebb alaptökével bírnak s így biztosítékot az árvák és gondnokoltak vagyonuknak tüzékar elleni biztosítására nem képezhetnek, utasítatnak az ezen árvászek hatósága alá tartozó összes községek előljáróságai, hogy az árvák és gondnokoltak részéről több tüzékar elleni biztosítást az országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezetrel ne köszenek, a már megkötött tüzékar elleni biztosításokat lejáratuk után a címzett szövetkezeteknél meg ne ujtassák.”

A fenti adatokból mindenki levonhatja a konzekvenciát azon kérdés, hol biztosítsunk? Ott-e, hol fél díjat kívánunk előlegképen s a másik felerész utólag, — esetleg bírói uton — hajtják be rajtunk s e mellett rettegünk kell, nehogy az ország bármely zugában nagyobb mérvű tüzvesz pusztitson, mert a kölcsönösség elevénél fogva minden tüzékar egyuttal a mi kárunk is, vagy pedig a nyereszkezőknek hirdett részvénytársulatoknál, hol a milliók azért halmozattak fel, azért gyűjtettek egybe, hogy a biztosító felek meg legyenek az iránt nyugtatva, hogy bármily nagymérvű tüzékar éri is az intézetet, ez őket közelebből nem érinti, az nem az ő káruk s ha őket éri csapás, káruk pontosan ki fog fizettetni, s nem fognak azon sorsban részesülni mint azon felek, kik az „Első magyar jégkár biztosító társaság mint szövetkezet” című intézetnél ezelőtt 22 évvel biztosítottak s most 22 év multával 1500 szövetkezeti tagot pörölnék a kölcsönösség elvén, mint például Elek Bélát Kemescsén 1236 frt 12 kr., Schlagger Tamást Kulán 1403 frt 04 kr., báró Perényi Zsigmondot Nagy-Szöllöshön 2424 frt 80 krnyi összeg erejéig.

Sincerus.

A válság.

— Műveljük, tanítsuk a népet. —

Az egész ország válsággal küzd. Nap-nap után más vidéken üti fel a fejét az inség, különösen a földműves és kisiparos osztályt sújtják nehéz megélhetési viszonyaik.

Politikai törekvéseink egyik legfontosabb feladatát most, ezeknek az osztályoknak a helyzetén való segítés kell hogy képezze, érvényre kell juttatni Magyarországon a kismemberek politikáját. Ezt célozza egy rövid idő alatt sok ezer példányban elterjedt népies lap, a „Független Újság”, melyet Baross Károly a „Hazaunk” felelős szerkesztője ad ki. Politikai függetlenség, élénk érdekek a gazdasági kisiparos osztályok érdekei iránt jellemzik a „Független Újság”-ot, mely politikai, gazdasági, ipari, szeprodalmi cikkek; gazdag illusztrációival kielégíti a nép igényeit, fejleszt politikai és gazdasági érettségét, nemestit izlését. Fő érdeme pedig olvasó-sága.

A minden vasárnap gazdag tartalommal megjelenő „Független Újság” előfizetési ára egy évre 2 frt, félévre 1 frt. Mai számunkhoz mellékeljük prospectusát, amit ajánlunk olvasóink figyelmébe.

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt

35 krig méterenkint — japáni, chinái, s. a. t. a legújabb mintázzal és szinekből, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selyemet** 35 krtól 14 frt 65 kr. méterenkint sima, csikos, kockázott mintázottakat damasztot s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben és 2000 szín és min:ázzal s. a. t. **postabér és vámentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G (cs k udvariszállító) selyemgyára Zürichben** Svájcba címzett levelekre 10 kros, és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven itt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.

Buza m.-mázsánként 6 frt — kr. 6 frt. 40 Két szoros 5 frt 20 kr. 5 frt 40 kr. — Rozs 5 frt 20 kr. 5 frt 30 kr. Arpa 7 frt — kr. 7 frt 20 kr. — Kukoricza 6 frt 50 kr 7 fr — kr. Bab 7 frt 50 kr. 8 frt 30 kr. Zab 6 frt — kr 6 frt 50 kr. Lencse 7 frt 60 kr. 7 frt 90 kr. Köles 4 frt 50 kr. 5 frt — kr.

